

Uvodnik: Krivda in odpuščanje

Mednarodna katoliška revija *Communio* vsako leto v prvem zvezku obravnava tako imenovane zbirke. Doslej so se zvrstili zvezki o veroizpovedi, zapovedih, zakramentih in blagrih. V teh letih predstavljamo posamezne prošnje »Gospodove molitve, ki je povzetek celotnega evangelija« (Tertulijan, or. 1). Tokrat premišljujemo prošnjo: »Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom.«

Če zalotimo otroke, ko so kaj ušpičili, se pogosto zgodi, da takoj zakličejo: »Nisem bil jaz, ampak oni.« Očitno ni potrebna dolga vaja, da se naučimo takšne umetnosti, ki jo vsi, tudi odrasli, kar mojstrsko obvladamo: v hipu znamo prevaliti krivdo na druge. V nas je nekakšen samodejni refleks, ko obdolžimo druge, da bi opravičili sebe ali se prikazali v boljši luči, češ: drugi so krivi, jaz sem nedolžen. Tako je že pri Adamu, ki takoj s prstom pokaže na Evo: »Ona je kriva!« Človek, ki ne prizna svojega dejanja, išče izgovor in opravičilo. Izogiba se prvi osebi ednine in se zateka v brezosebno obliko ali pa se nenadoma ničesar več ne spomni. Nietzsche je zapisal: »»To sem storil jaz«, mi pravi spomin. ‹Tega nisem storil jaz›, mi govori moj ponos in ostaja neizprosen. Končno – spomin popusti.«

Očenaš prelomi takšne mehanizme prenašanja krivde na druge in bega pred lastno odgovornostjo. Kdor iskreno moli »Odpusti nam naše dolge!«, že prizna svoje pregrehe in jih postavi v luč milosti. Ljudje nismo tako dobri in popolni, kakor bi bili radi v očeh drugih in nas samih. Imamo slabosti, ki jih raje ne bi imeli. Očenaš nas vabi, da teh slabosti, ki so v dejanjih in opustitvah, ne prikrivamo, ampak jih priznamo ter zaupamo v Božje usmiljenje in odpuščanje. Samo resnica osvobaja. Kdor prosi za odpuščanje, neha odrivati in pozabljati svoje sence, svoje padce in grehe, ampak jih izroča Bogu, v upanju na odpuščanje in možnost novega začetka.

Ta prošnja v očenašu pa ima tudi pomemben in zahteven dodatek: »Kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom.« Bogu tako rekoč predlagamo pogoj za odpuščanje. In prav na ta pogoj nas posebej opozarja Gospod sam, ki pravi: »Če namreč odpustite ljudem njihove pregreške, bo tudi vaš nebeški Oče vam odpustil. Če pa ljudem ne odpustite, tudi vaš Oče ne bo odpustil vaših pregreškov« (Mt 6,14-15). »Prilika o neusmiljenem služabniku, ki je krona Gospodovega učenja o cerkvenem občestvu, se končuje s temi besedami: ‹Tako bo moj nebeški Oče storil z vami, če vsak iz srca ne odpusti svojemu bratu›. ‹V dnu srca› se namreč vse zavozlava in razvozlava. Ni v naši moči, da ne bi več čutili žalitve in bi nanjo pozabili; toda srce, ki se preda Svetemu Duhu, rano preobrazi v sočutje in očisti spomin s tem, da žalitev preoblikuje v prošnjo« (KKC 2843). Krščanska molitev gre prav do odpuščanja sovražnikom. Odpuščanje spada k vrhuncem krščanske molitve. Odpuščanje je temeljni pogoj za spravo.

Apostol Pavel nas spodbuja: »Prenašajte drug drugega in odpuščajte drug drugemu ... Kakor je Gospod odpustil vam, tako tudi vi odpuščajte« (Kol 3,13), »Bodite drug do drugega dobrosrčni in usmiljeni ter drug drugemu odpuščajte, kakor je tudi vam Bog milostno odpustil v Kristusu« (Ef 4,32).

Anton Štrukelj